

To psychické násilí připomínalo práci architektů kremelské propagandy. Obávala jsem se, že může v jakémkoliv okamžiku přeskočit z internetu do reálného světa.

***

Cílem nenávisti jsem se stala z jediného důvodu: byla jsem novinářka a zajímala jsem se o to, jak propaganda šířená v ruských sociálních médiích funguje ve Finsku.

Když jsem v září 2014 začala pracovat na reportáži o ruských propagandistických trollech, která mi později udělala jméno ve světě, bylo mi třiatřicet. Neměla jsem nepřátele, nezajímali se o mě recidivisté ani členové extremistických organizací.

Jako novinářka jsem se specializovala na bývalý Sovětský svaz, propagandu a extremistická hnutí. Nějakou dobu jsem v Rusku žila a po celou dobu vlády prezidenta Vladimira Putina jsem sledovala tlak na ruské novináře, násilí na nich páchané i jejich vraždy. Ruští investigativní novináři, kteří pod hrozbou smrti zkoumali zneužívání vládní moci, byli mými profesními vzory. Psala jsem i o náboru bojovníků pro džihád, který probíhal na sociálních sítích, nebo o organizovaném zločinu.

Ale teprve článek o vlivech nového nástroje kremelské informační války mimo ruské území, který jsem napsala pro veřejnoprávní médium, spustil kampaň, již odborníci z bezpečnostní oblasti označují za výjimečnou.

Cílem bylo mě psychicky vyčerpat natolik, abych se ve vlastním zájmu už o ruské operace nezajímala, natož abych o nich veřejně informovala.

Při práci jsem si zvykla na extrémní témata i materiály obsahující násilí, vždyť jsem dělala reportáže o válkách, přírodních katastrofách, leteckých neštěstích i zločinech proti lidskosti. Ale nic v mé kariéře mě nepřipravilo na situaci, kdy jsem se musela probírat tisícovkami řetězců internetových diskusí, článků, posměšných internetových memů, písniček a videí, které mě obviňovaly z trestného činu a nekontrolovaně se šířily.

Před odjezdem z Finska jsem se všemožně snažila, abych tu nenávist zarazila, nebo aspoň omezila její destruktivní vliv na sebe i svou práci. Nahlásila jsem Facebooku, Twitteru i YouTube desítky falešných účtů, které porušovaly pravidla tím, že mi z nich chodily výhrůžky a urážky.

„Není to proti pravidlům naší společnosti,“ odpovídali giganti sociálních sítí, přestože bylo nad slunce jasné, že uvedené obsahy porušovaly jak jejich pravidla, tak finské zákony. Tyto firmy tak ochotně nabídly své služby státní propagandě.

Mnohokrát jsem žádala finské bezpečnostní úřady o pomoc a nějaká opatření. Plakala jsem z té frustrace na policii, kde mi sdělili, že finské zákony neumožňují zabránit takovému jednání předem nebo se do situace nějak rychle vložit. Jediná možnost je podat trestní oznámení, ale jejich transformace v právoplatné rozsudky potrvá léta. Předpokládala jsem, že ani rozsudky další útoky nezastaví.

A moje předpoklady byly bohužel správné.

Když se vyšetřování rozběhlo, vyrojily se články, které vyšetřovatele zesměšňovaly, a tajné policejní dokumenty unikly na veřejnost. Když vyšetřování přesto pokračovalo, byla jsem na internetu obviněná z jeho zahájení a někdo na mě poštvál rozhořčenou veřejnost.

Lidé, kteří píšou nenávistné komentáře, zdatně využívají finské zákony a soudní systém, které nejsou uzpůsobené k tomu, aby reagovaly na organizované šíření lží. Jako expert přizvaný právním parlamentním výborem jsem navrhla přizpůsobit zákony současnému dění a tím posílit obranyschopnost společnosti vůči ruské informační válce. Výsledkem bylo opět to, že jsem byla na internetu veřejně zostuzena.

Vzhledem k tomu, že jsme ani já, ani policie nedokázali učinit obtěžování přítrž, pokusila jsem se řešit aspoň jeho následky. Pořádila jsem si domů bezpečnostní prvky. Na městském úřadu jsem si opatřila zákaz poskytovat mé osobní údaje nepovolaným osobám a zaplatila si službu, která měla zabránit podvodům spáchaným s mou ukradenou identitou. Právní odpovědnost za mou situaci měli můj zaměstnavatel Yleisradio a policie. Zaměstnavatel je povinen chránit své zaměstnance, úkolem policie je vyšetřovat trestné činy.

Důvěřovala jsem oběma. Věřila jsem, že jednou pachatelé trestných činů stanou před soudem a vliv jejich útoků na mou osobní pohodu a pracovní podmínky se aspoň omezí na minimum. Jen se teď musím chránit.

Čas však plynul. A nic nezastavilo mafiánskou a pomstychtivou internetovou komunitu, jejímž cílem bylo zničit mou věrohodnost, profesní postavení i můj život. Alarmy a bezpečnostní zámky, které jsem měla doma, mě nechránily před neustálými útoky na internetu, do nichž byly zapojené tisíce lidí.